

JÄSENKIRJE

TURUN SOTAVETERAANIT RY 2/2020

TERVEHDYS

Suomessa ja koko maailmassa eletään nyt poikkeusolosuhteissa. Korona-virus on laittanut meidät kaikki ”polvilleen”. No, tästä selvitään, mutta se ottaa oman aikansa. Parhaiten se sujuu noudattamalla annettuja ohjeita ja määräyksiä.

Turun Sotaveteraanien toiminta on toistaiseksi – toimiston aukioloa lukuun ottamatta – tauolla. Tapahdumia on jouduttu siirtämään, kunnes tilanne on ohi. Silti kannamme huolta veteraanimme jaksamisesta tässä haastavassa tilanteessa. Toisaalta veteraanisukupolvi on se osa kansastamme, jolla poikkeusoloista on omakohtaista aiempaa kokemusta. Mutta silti tämä tilanne vaatii. Ollaan yhteydessä veteraaneihin.

Tähän jäsenkirjeeseen on taas koottu kattava tietopaketti asioista. **Huomatkaa kuitenkin, että korona-viruksen takia kaikki toiminnat eivät nyt ole käytössä, ja aukioloajat kannattaa aina tarkistaa etukäteen, sillä niissä on muutoksia.**

Näissä haastavissakin oloissa kevät tekee tuloaan. Toivon hyvää lisääntyvän valon vuodenaikaa itse kullekin. Pidetään huolta.

Osmo Suominen

ETUUKSIA TURKULAISILLE VETERAANEILLE

Vapautus terveyskeskusmaksuista

Vapautus koskee poliklinikkamaksuja ja terveyskeskusmaksuja Turun terveystoimessa poikkeuksena päivystysmaksu.

Turun kaupungin vanhuspalvelut

Vanhuspalvelujen tavoitteena on, että jokainen ikääntynyt turkulainen voisi elää omassa kodissaan mahdollisimman pitkään.

Kaikilla yli 75-vuotiailla ja Kelan erityishoitotukea saavilla on oikeus saada halutessaan sosiaalipalvelujen tarpeen arviointi. Yhteydenoton Turun kaupungille voi tehdä vanhus itse, omainen tai viranomainen, puh. 262 6172, arkisin klo 9-15 välisenä aikana.

Hammashoito

Kela korvaa yksityisen hammaslääkärin kustannuksia rintamaveteraaneille, joilla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelutunnus, rintamatunnus tai veteraanitun-

nus. Korvausta saavat myös miinanraivaajat, joilla on Sota-arkiston antama tunnus.

Maksuton pysäköinti

Pysäköinti on veteraaneille maksuton Turun kaupungin ylläpitämällä yleisillä maksullisilla pysäköintipaikoilla, katujen varsilla sekä TYKS:n ja Turun kaupunginsairaalan alueilla olevilla maksullisilla pysäköintipaikoilla. Ilmaiseen pysäköintiin oikeuttava lupa haetaan Turun kaupungin kiinteistölaitokselta, Puolalankatu 5, 1 krs. puh. 262 4565.

Rintamaveteraanien arvokortilla matkustaminen Turun kaupungin alueella.

Kortti hankitaan paikallisliikenteen palvelutoimistosta, Aurakatu 5, puh.262 4811.

Veteraanitunnus on esitettävä korttia hakiessa.

Maksuton sauna ja uinti Turun kaupungin uimahalleissa

Petreluksen uimahallissa on ohjattu vesivoimistelu veteraaneille maanantaisin klo 10.45-11.15 välisenä aikana. Impivaaran uimahalli avoinna ma-to 6-20, per-

jantaisin 11-18. Veteraaneille uinti ja kuntosali ovat maksuttomia. Katso myös jaostot/kuntoliikunta.

Maksutonta asuntojen korjausneuvontaa veteraaneille

Rakennusmestari Jani Malminen, Hämeenkatu 14 L 7, 20500 Turku, puh.0500 908 660. Jani Malminen tekee arvion korjaustoimenpiteistä ennen töiden aloittamista. Töitä ei saa aloittaa ennen arvion tekemistä.

Pääsy museoihin

Veteraaneille ilmaisia museota Turussa ovat Turun linna, biologinen museo, käsityöläismuseo, apteekkimuseo ja Kuralan kylämäki. Turun taidemuseoon maksaa sisälle viisi euroa, mutta jokainen perjantai kello 16-19 on tännekin vapaa pääsy.

Valtion antama kotiapu

Viime vuoden marraskuun alussa tuli voimaan lainmuutos, jonka perusteella kaikille veteraaneille annetaan hänen tarvitsemansa kotiin vietävät avopalvelut maksuttomina. Palvelujen tarve perustuu henkilökoh- taiseen palvelutarpeen arviointiin, joka Turussa on kaikille veteraaneille tehty. Palvelutarpeen arvioinnista syntynyttä suunnitelmaa muutetaan tarpeen niin vaa- tiessa.

Tarkemmin kotiin vietävistä palveluista voi tiedus- tella veteraaniohjaajalta Eija-Leena Lehto (puhelin 040 536 9261). Puhelinaika on arkisin kello 9-11.

VETERAANIKUNTOUTUS

Rintamaveteraanien kuntoutusta voi hakea ympä- ri vuoden. Hakemuksena on hoitavan lääkärin kir- joittama kuntoutuslähete. Terveyskeskuslääkärin kir- joittama lähete ohjautuu suoraan veteraanineuvojalle, mutta muiden lääkäreiden kirjoittamat lähetteet toimi- tetaan osoitteella **Turun Terveystoimi / Lääkinnälli- nen kuntoutus / Veteraanasiat, PL 1, 20701 Turku.** **Kuntoutukseen ja jalkahoitoihin liittyvistä asiois- ta** voi tiedustella veteraanineuvojalta numerosta 266 2265/Marianne Österman.

Poikkeukset

- Veteraanin puolisoilla ei ole oikeutta avo- eikä päivä- kuntoutukseen.
- Veteraanien leskillä ei ole kuntoutusoikeutta veteraa- nikuntoutuksen kautta.
- Miinanraivaajien kuntoutus haetaan suoraan Valtio- konttorilta.
- Ulkomailla asuvien veteraanien kuntoutushakemuk- set käsitellään Valtiokonttorissa.

Veteraanin toimintakykyluokat

III - veteraani selviytyy täysin omatoimisesti liikkumi- sessa ja päivittäisissä toiminnoissa.

II - veteraani tarvitsee apua liikkumisessa ja päivittäi- sissä toiminnoissa.

I - veteraani on hyvin vajaakuntoinen ja tarvitsee apua monissa päivittäisissä toiminnoissa.

Laitoskuntoutusjakson pituus on 10 vrk, kun veteraa- ni on omatoiminen, eli hänen toimintakykyluokkansa on 3. Laitoskuntoutusjakson pituus on 14 vrk, kun ve- teraanin toimintakykyluokka on 2, eli hän tarvitsee jon- kin verran apua, tai toimintakykyluokka on 1, eli ve- teraani tarvitsee paljon apua. Veteraanin puoliso voi osallistua kuntoutukseen samanaikaisesti veteraanin kanssa 10 - 14 vrk:n ajan riippuen veteraanin toiminta- kykyluokasta. Puolison lääkärinlausunto on toimitetta- va veteraanineuvojalle ennen päätöksentekoa.

Päiväkuntoutusjakso on 10-20 päivän mittainen ja to- teutuu Ruissalon kylpylässä. Päivät ollaan kuntoutuk- sessa ja yöt kotona. Päivään kuuluvat kuntoutushoidot, ateriat ja kahvit. Kuntoutuspäivien ajankohdan voi so- pia itse, esim. käydään päivä viikossa kuntoutuksessa. Päiväkuntoutus rinnastetaan laitoskuntoutukseen.

Avokuntoutusjakso Avokuntoutusta voidaan toteuttaa toimintakykyluokan III kuuluvan veteraanin osalta esi- merkiksi siten, että hän saa 2 x 10 hoitokerran sarjan. Vastaavasti toimintakykyluokkaan I ja II kuuluvan ve- teraanin avokuntoutusta voidaan toteuttaa 3 x 10 tai 2 x 15 hoitokertaa.

Jalkojenhoito

Jalkojenhoito on myös kuntoutusvaihtoehto. Jos vete- raani haluaa vain jalkahoitoa ja jaloissa on erityistä hoi- dettavaa esim. jalka- tai kynsientä, tarvitaan lääkärin kirjoittama kuntoutuslähete, jossa sairaus todetaan ja hoitokertoja suositellaan. Hoitoja myönnetään enintään 9 kertaa vuodessa.

Veteraanineuvonta

Turkulaisten veteraanien kuntoutusasioissa opastaa Tu- run kaupungin terveystoimessa veteraanineuvoja Ma- rianne Österman, puh. 266 2265. Vastajaan jätetään tarvittaessa soittopyyntö.

Omaishoito

Omaishoitaja on henkilö, joka pitää huolta ikääntyvästä läheisestään. Omaishuoltotilanne syntyy vähitellen, lä- hes huomaamatta. Läheinen auttaa toista yhä enemmän arjen askareissa, kunnes huomaa, että omainen ei enää selviydykään arjesta ilman apua. Jos mietit, että olet lä- heisesi omaishoitaja, niin ota yhteys kotikuntasi sosi-

aalivirastoon. Tarvittaessa tehdään kunnan kanssa hoito- ja palvelusuunnitelma sekä sopimus omaishoidon tuesta ja hoitopalkkiosta. Huomioitavaa on, että hoitopalkkio on aina verotettavaa tuloa.

Kotitalousvähennys

Jos henkilö saa esimerkiksi pelkkää kansaneläkettä, josta ei makseta veroa, verovähennys menee hukkaan. Lapset voivat myös osallistua vanhempiensa hoidon kustannuksiin ja he voivat vaatia kotitalousvähennystä omassa verotuksessaan. Kotitalousvähennyksestä hyötyvät vain ne, jotka maksavat veroa. Kotitalousvähennystä voi vaatia vain suoritetusta työstä. Poikkeus on jos vanhus saa kunnalta palvelusetelin palveluiden hankkimista varten, niin näillä hankituilla palveluilla ei kotitalousvähennystä voi vaatia. Jos et ole muistanut vaatia kotitalousvähennystä, vaatimuksen voi tehdä myös jälkikäteen tekemällä oikaisuvaatimuksen. Aikaa on viisi vuotta siitä kun verotus kyseiseltä vuodelta on valmistunut. Tänä vuonna ehtii vielä tehdä oikaisuvaatimuksen vuodelta 2016.

Takuueläke

Täysi takuueläke on vuonna 2020 834,52 euroa kuukaudessa. Sen voi saada vain silloin, kun ei ole muita eläkkeitä. Jos eläke on takuueläkettä pienempi, asian voi korjata ottamalla yhteys Kelaan. Takuueläkettä voi hakea myös ilman hakemuslomaketta soittamalla Kelan eläkeasioiden palvelunumeroon 020 692 202 arkisin klo 08.00-18.00 välisenä aikana.

Avustukset

Ylimääräistä rintamalisää saavat sotaveteraanit voivat hakea kerran kalenterivuodessa avustusta lääke-, lääkäri-, silmälasin- ja hammashoitokuluihin. Myös veteraanin lesket ja puoliset, jos he ovat yhdistyksen jäseniä voivat hakea edellä mainittuja avustuksia. Hakemuksen mukaan kuitit maksetuista lääke- ja sairauskuluista (ei vapaakauppalääkkeistä). Molempiin hakemuksiin on liitettävä myös viimeisin verotietotodistus tai kopio siitä.

Turvapuhelin

Varsinais-Suomen Sotaveteraanipiirin kautta on saatavana tarvittaessa jokunen turvapuhelin. Yhteys piiriin toimistoon, puh. 02-2333 602.

Kotiavustajatoiminta

Apua tarvitseva yhdistyksemme sotaveteraanijäsen tai leski voi hakea yhdistyksemme kotiavustajaa kotiinsa. Kotiavustajapalvelua ei ole tarkoitettu pelkäsi siivouspalveluksi vaan jokapäiväisen toiminnan auttamiseksi omassa kodissa. Toiminta on kohdennettu taloudellisesti heikoimmassa asemassa oleville leskille, ja kotiavun piiriin on mahdollista päästä, mikäli brut-

toeläke on alle 1500 euroa / kk. Paitsi yli 90-vuotiaille veteraaneille eläketulorajaa ei ole. Kotiavustajatoiminnan asiakasmaksu on 20,00 euroa 1.7.2013 alkaen. Tiedustelut yhdistyksen toimistosta, puh. 251 6870. Tällä hetkellä yhdistyksellä on yksi kotiavustaja. **Kotiavustajatoiminta on nyt koronan takia tauolla.**

Löytyykö veteraanitunnus

Tarkistakaa ensin, löytyykö sotilaspassi ja sieltä suoraan muotoinen leima tunnuksen myöntämisestä tai naisilta todistus myönnetystä rintamapalvelutunnuksesta. Jos henkilöllä on kuvallinen Kelakortti ja sen kääntöpuolelle on merkitty iso R- kirjain. Jos näitä asiapapereita ei ole, tunnuksen voi varmistaa asuinpaikkakunnan Puolustusvoimien aluetoimistolta, puh. 029 948 0190.

Puhelimista

Jos luovutte lankapuhelimesta ja otatte käyttöön matkapuhelimen, ilmoittatthan muutoksesta yhdistyksen toimistoon puh. 251 6870. Muistatthan ilmoittaa myös mahdollisista osoitteenmuutoksista.

TULEVIA TAPAHTUMIA

Yhdistyksen toiminta on toistaiseksi tauolla.

Seuratkaa kuitenkin mahdollista ilmoittelua Turun Sanomien ”Killat – palstalla” maanantaisin.

Yhdistyksen toimistossa jäsenistöä palvelee toistaiseksi toiminnanjohtaja Osmo Suominen, puhelin on 02-2516 870.

JAOSTOJEN TOIMINTA

Hengellinen jaosto

Hengellisen jaoston toiminta on toistaiseksi tauolla.

Kuntoliikunta

Ohjattua vesivoimistelua on kevään osalta peruutettu.

Naisjaosto

Sisartapaamiset on kevään osalta peruutettu. Yhteys henkilö on Pirkko Kuorehjärvi, puhelin on 040 772 8273. Tapahtumat jatkuvat jälleen syksyllä.

Sotaveteraanilaulajat

Harjoitukset ovat toistaiseksi tauolla.

Sotaveteraanisoittajat

Harjoitukset ovat toistaiseksi tauolla.

Sotaveteraanisoittajat ”löytyvät” internetistä osoitteesta www.perinneorkesteri.fi

Lainopillinen neuvonta

Maksutonta lainopillista neuvontaa saa toimistostamme, joka kuukauden ensimmäinen tiistai klo 13 alkaen. Aikavaraukset ennakkoon toimistosta puh. 251 6870.

Keskusteluapua sotaveteraaneille ja läheisille

Turun kaupunkilähetyksen perustama Senioripysäkki antaa keskusteluapua yksinäisyyteen ja elämänmuutoksiin. Ota yhteyttä työntekijään ja sovi ensitapaaminen Kauppiaskatu 11 C 27, 5.krs, 20100 Turku. Puh. arkisin 040 5410 718.

Kohtaamispaikka Poiju

Vanhusten tuki- ja kohtaamispaikka, jossa ikääntyvä saa neuvoja, ohjausta sekä tietoa itsestään huolehtimiseen ja selviytymiseen arkielämässä. Avoinna ma-pe klo 9-15 (kahvila avoinna arkisin klo 11-14). Käyntiosoite on Humalistonkatu 7. **Poiju on toistaiseksi suljettu.**

Diakoniakeskuksen Vilku

Diakoniakeskus Vilkun toiminta on loppunut. Vilku jatkaa toimintaa ikäihmisten palvelutori Poijussa, jossa toimii diakoniakeskuksen kahvila ja digi-vapaaehtoisia.

Punainen Risti

Tarvitsetko ystävää tai kuuntelijaa? Suomen Punaisen Ristin vapaaehtoinen ystävä auttaa. Ystäväpalvelu vastaa puhelimeen keskiviikkoisin klo 10-12 välisenä aikana numerossa 232 9979.

Omaishoitokeskus

Ikäihmisille virikkeellistä päivätoimintaa arkisin klo 9-15. Omaishoitajille ohjausta ja neuvontaa, edunvalvonta-asioita sekä virkistyshoitoa ja vertaistukea. Käyntiosoite Vanha-Hämeentie 105, puh. 02 231 0244.

Kuolemantapaukset

Jos veteraani on kuollut evankelis-luterilaiseen seurakuntaan, kotiseurakunta myöntää maksuttoman hautapaikan. Veteraanilehtoon siunattaessa, kivi tai teräslaatta on maksullinen. **Jäsenten kuolemantapauksista pyydetään ilmoittamaan yhdistyksen toimistoon.** Mikäli omaiset haluavat siunaustilaisuuteen yhdistyksen lipun, siitä on sovittava hautaustoimiston kanssa.

Hautakivimerkit

Tunnuksen omaavan veteraanin hautakiveen voi kiinnittää veteraaniliiton – tai tammenlehvä-veteraanitunnuksen, pois lukien veteraanilehto, johon merkkejä ei voi kiinnittää.

Veteraanilehto

Yhdistyksen tietoon on tullut, että veteraanilehdon vanhemmat kivet vaatisivat huoltoa. Nimi ja numerot erottuvat enää hyvin heikosti.

Yhdistys vetoaakin omaisiin, että kävisivät veteraanilehdossa katsomassa missä kunnossa omaisen kivi on. Ensimmäiset kivet veteraanilehtoon on asennettu 1996, joten aika on tehnyt tehtävänsä. Turun Hautakivihakkamon antamien tietojen mukaan kiven huolto maksaa yhden nimen puhdistuksen ja kirjainten maalauksen osalta 75 euroa. Puhelin on 040 825 0485.

Mainittakoon vielä, että veteraanilehdon paikka on ikui-nen, mutta kiviä joudutaan välillä huoltamaan omaisten toimesta. Omatoiminen hautakiven huolto saattaa vaurioittaa kiveä, joten antakaa tehtävä ammattilaisten tehtäväksi.

Testamentit

Jos Sinulla ei ole lähiomaisia, omaisuutesi menee valtiolle. Tekemällä testamentin Turun Sotaveteraanit ry:lle voit kauttamme auttaa puutteessa olevia sotaveteraaneja. Lakimiehemme tekee korvauksetta testamentin.

Lahjoitukset

Yritykset ja yksityiset, jotka eivät halua merkkipäivänään ottaa vastaan lahjoja tai kukkia, voivat ohjata niihin käytettävät varat tukemaan tärkeänä pitämäänsä sotaveteraanityötä.

Ilmoitukset

Matkoista ja kaikista tapahtumista ilmoitetaan Turun Sanomien maanantaisin ilmestyvän TS-liitteen ”Killat” -palstalla.

Toimisto

Toimistossamme on hyvä valikoima Turun Sotaveteraanien tukemiseksi myytäviä onnittelu- ja suruadresseja, erilaisilla teksteillä ja ilman. Myös veteraanin hautakivimerkit kuuluvat valikoimaamme.

Toimisto on avoinna arkisin klo 09.00-15.00.

Käyntiosoite: Läntinen Pitkäkatu 37, 20100 Turku

Puh. 251 6870

Sähköposti: turun.sotaveteraanit.ry@elisanet.fi

Kotisivut: www.turunsotaveteraanit.fi